

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon száma 124.	Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál. FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.	Szerkesztőség és kiadóhivatal Dessewffy-tér 7. szám alatt	Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.
---	--	--	---

Az állami csőd

veszedelme fenyeget legujabban bennünket. Szinte ott áll az államkasszánk, hogy az állami adósságoknak még a kamatait se képes fizetni. E kamatokat is úgy fizeti már a kormány, hogy ezek fedezésére újabb nagyobb kölcsönt kénytelen felvenni.

De még az is baj, hogy kölcsönt is alig kap már a kormány. Európa mindenik pénzpiaca visszautasította eddig ajánlatait, most még a párisi bankároknak bizakodik a kormány. Ezeknek volna is, de ezek meg politikából nem akarnak adni. Mert a franciák most nagyon haragusznak az osztrák-magyar monarchiára, a hová szerencsétlenségünkre mi is tartozunk.

Ha kapunk is pénzt Párisban, bizonyos, hogy szinte megszégyenítően drága kölcsön lesz az.

De hát legalább a kamatokat fizetni kell, tehát pénzt kell szerezni, még ha uzsorakamatra is.

Épp úgy van hát a magyar állam, mint az az eladósodott ember, a ki szintén így szokta még tohuzni keserves vagyoni életét. A tőkéből sohse tud törleszteni, a kamatokat is újabb kölcsönből fizeti.

De egyszer azt mondják a hitelezők, hogy nem lehet tovább. A hitel teljesen kimerült.

Ekkor következik aztán a legteljesebb fizetéseképtelenség, ezután a csőd.

Eppen így járhat a magyar állam is.

Mert ide juttatott bennünket rövid három év alatt a munka-párti gazdálkodás.

Mert ez a gazdálkodás is éppen olyan volt, mint a rossz gazdái.

Mindeure, de mindenre volt pénz bőven, amikre nem kellett volna. De semmire se volt, amire kellett volna.

A rossz gazda is így szokott elszegényedni s tönkre jutni, még ha olyan szép gazdasága volt is.

A magyar kormány is szórta a pénzt, a milliárdokat a választási vesztegetésekre, a komák s pajtások teletömésére, kortesei megfizetésére, de azokra a helyekre, amelyek eredményes befektetések lettek volna s a hová kellett volna a pénz, onnan elvonta a pénzt. S míg a korrupciónak csak úgy szórta, annyi volt a pénz, ha igazi nemzeti szükségletek kielégítésére kértünk, mindig azt hajtották, hogy ezekre nincsen - fedezet.

Csak a várpalotai korrupciós vásáron, csak Lukács László-féle panamás üzleteken is annyi milliókat herdáltak el, hogy ezek a pénzek jelentékeny közszükségleteinknek a kielégítésére lettek volna elegendők.

Szóval máris a bankrót szélén áll az ország, ez után a gazdálkodás után. De mi lesz, ha még egy pár évig tart ez a gazdálkodás.

Honnan fogjuk előkeríteni csak a kamatok kamatait is. Mert ez is rettenetesen nő s a polgárok adófizetési képessége meg rohamosan fogy.

Döbbenetes jelenség, hogy mikor már is úgy állunk, micsoda könnyelműséggel akarnak legujabban megint megsarcolni. Az őszszel összeülő delegáció újra katonai létszámemelést s természetesen ezzel kapcsolatban nagyobb katonai kiadásokat kér.

Csakugy dobálóznak a nemzet terhére a százmilliókkal. Csekély ötszáz millió újabb katonai köveléssel állanak elő.

Mennyire illik is ez a kormány-gazdálkodás s ez az újabb katonai sarc ahhoz a teljes árvizképhez, melynek sok-sok millió kramenő pusztításain sir most az egész ország. K.

A balkáni véres háború.

A román előnyomulás. — Ferdinánd király segítséget kér. — A román hadsereg közeledik Szófiához. — Bolgár hír a román foglalásról. — A román rablóhadjárat ellen. — Tárgyalások a monarchia és oroszország között

A román és a török csapatok gyors előnyomulása közbelépésre kényszeríti a hatalmakat. Már vannak hírek arról, hogy a török lovascsapatok eljutottak Drinápolyig, a románok pedig Ruszcsukot is elfoglalták. Szerbia és Görögország ragaszkodnak ahhoz, hogy Bulgária közvetlenül tőlük kérje a békét, a mi úgy látszik, meg is fog történni, mert Franciaország és Oroszország is felszólították a bolgár kormányt, hogy küldjön megbízottat Üszkúbbe és tárgyaljon a szerb és a görög miniszterelnökekkel. Ha ezek a tárgyalások nem vezetnek eredményre, akkor a hatalmak egyértelműleg akarnak fellépni a gyors békekötés érdekében. Az angol kormány ezenkívül fel fogja szólítani a portát, hogy

rendelje vissza csapatait a londoni konferencián megállapított határvonal mögé.

A román előnyomulás.

A román csapatok, melyek kereskedelmi és hadihajók segítségével átkeltek a Dunán, ellenállás nélkül megszállották Orehovo városát, mert bolgár csapatok nem voltak jelen.

A román csapatok egy része Bulgária belseje felé nyomul előre.

Ferdinánd király segítséget kér.

A „Tagespost“ állítólag hiteles bécsi forrásból jelenti: Beavatott körökben beszélik, hogy Ferdinánd bolgár király Ferenc József királyhoz fordult és fölkerete, hogy intervencióján Bukarestben Károly királynál. Az idézett lap szerint a tegnapi ischli audiencián ő felsége megbeszélte a bukaresti intervenció dolgát gróf Berchtold külügyminiszterrel.

A Román hadsereg közeledik Szófiához.

200.000 főnyi román sereg áll Szilisztriánál és a haderő többi része, körülbelül 300.000 ember parancsot kapott, hogy Ruszcsuknál és Corabiánál keljen át a Dunán. Az előnyomulás Szófia felé két irányból fog megtörténni és legfőljebb 5 nap múlva az egész román hadsereg a bolgár főváros elé ér. A hid, amelyen a melyen a román műszaki csapatok a Dunán vertek, 700 méter hosszú. Egy román hadoszlop eljutott Mesáig, tehát már csak tíz óra járásnyira van Szófiától. Mesát megszállották a románok.

Bolgár hír a román foglalásról.

Cservenberg állomáson román lovasság jent meg és a vasút forgalmat Szófia és Várna között megszakították. Ez volt az utolsó szabad vonal a bolgár hadsereg élelmezési céljára és a külfölddel való érintkezésre.

Miután másrésről a várnai pályaudvar és a táviróhivatal, a hová a szebasztopolyi kábel vezet, tegnapelőtt óta a románok kezében van, nincs többé Bulgáriának egyetlen közvetlen vonala Románia vagy Szerbia közvetítése nélkül. A Várnában heverő árukat nem lehet többé az ország belsejébe szállítani. Ez az állapot itt nagy megütközést kelt.

A román rablóhadjárat ellen.

Szerbia közvéleménye Románia ellen fordult. Általánosan azt hir-

delik, hogy Románia rablóhadjáratra indult Szerbia és Görögország rovására és a radikális parlamenti párt felszólítja a szerb kormányt, hogy hiúsítsa meg a román terveket, míg még nem késő.

Tárgyalások a monarchia és Oroszország között.

Oroszország és Ausztria-Magyarország között a legutóbbi napokban élénk jegyzékváltás volt, amely annyira fejlődött, hogy legközelebb szóbeli tárgyalások lesznek egyrésztől Bécsben, másrésztől Pétervárotról a két hatalom képviselői és a külügyminiszterek között. Giers bécsi orosz nagykövet, aki az utóbbi hetekben Marienbadban tartózkodott, ma Ecsbe érkezett és megvárja gróf Berchtold közös külügyminiszternek Ischliből való visszatérését s azután tárgyalni fog vele. Azt mondják, hogy a tárgyalás kedvező előjelek között indult meg.

A POLITIKA HIREI.

Beöthy a királynál. A parlamenti őrség ügye.

Előkelő forrásból kapjuk azt az értesülést, hogy a legközelebbi ischli audienciák egyike rendkívüli jelentőségű lesz a magyar parlamenti helyzetre nézve. Arról van szó, hogy Beöthy Pál, a képviselőház elnöke legközelebb kihallgatáson jelenik meg ő felsége előtt és az audencia tárgya a képviselőházi őrség kérdése lesz.

Egyes szempontok arra indították a hadvezetőséget, hogy illetékes helyeken fölvesse a parlamenti őrség kérdését. Hogy az egész őrséget mindenestül eltöröljék e, vagy újja szervezzék, esetleg átalakítsák, ebbe a hadvezetőség nem szól bele, ő neki csak az a kívánsága, hogy kiküszöböljenek minden olyan mozzanatot, a mely kényesen érinti a hadsereget és tisztikart. A hadvezetőség a kormány iránt való teljes lojalitással a kormányra és a képviselőház elnökségére bizza, hogy a megfelelő módosításokról gondoskodják, de a változtatáshoz magához ragaszkodik.

A hadvezetőség e föllépése folytán ő felsége melegen érdeklődik a parlamenti őrség kérdése iránt és legközelebb erről a képviselőház elnökének a véleményét meghallgatja. Beöthynek kell tájékoztatni a királyt, hogy az ő felfogása sze-

Üzlet áthelyezés! Rőtös és divatáru üzletemet

Van szerencsém értesíteni az igen tisztelt vásárló közönséget, hogy a főtéren levő

ugyanabban az épületben, a volt Papp Zoltán-féle helyiségbe helyeztem át. Egyszersmind újonnan átalakítva, a legujabb és a legjobb árukkal rendeztem be üzletemet.

Az igen tisztelt vevőközönség szives pártfogását és bizalmát kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Kovács József.

rint mit kívánnak a parlamenti rendfontartásának érdekei.

Kérdés, mi lesz a döntés. Munkapárti források kizáróan kaionai szempontok al okolják meg, hogy a parlamenti őrség kérdését a nyári szünet alatt rendezni kívánják. Ma már nem egészen jogosulttan azonban az a föltevés, hogy közrejátszanak politikai szempontok is és hogy a parlamenti őrséggel, illetve átalakításával az ellenzék visszatérésének legnagyobb akadályát akarják e hátrítani.

A battonyai polgári iskoláról.

Értesítő az első évről.

Battonya község, vármegyénk ezen szépen fejlődő és virágzó községe, tudvalevőleg saját erejéből gyönyörű polgári fiúiskolát emelt a község főterén, amely iskolát már szeptemberben megnyitotta a tanulóljuság számára.

A battonyai polgári fiúiskola első évi működéséről, most küldték be lapunknak az értesítőt, melyet örömmel lapoztunk át, mert egy szép időnek induló intézet rövid, de dicsőséges mulját szorgalmas munkás jelenjét olvastuk abból.

A battonyai polgári fiúiskolának nagy kulturális jelentősége van. Elsősorban ez az egyedüli polgári fiúiskolánk a vármegyében, másrészt pedig nemzetiségi vidéken működve, megbecsülhetlen szolgálatokat tesz a magyarosodás ügyének.

Az intézet az idén 3 osztállyal nyílt meg. E három osztályba összesen 94 tanuló iratkozott be. A tanulók 30 százaléka nemzetiségi szerb, román, német és tót.

A tanulók közül eredményesen végeztek tanulmányaikat 70-en, kevésbé eredményesen (javító vizsgát tehetnek 15-en. Eredménytelenül 5-en)

Igazán szép eredmény ez s a tanári szorgos buzgólkodására vall ez a gyönyörű eredmény.

Az intézet igazgatása egyébként igen kitűnő kezekbe, Szenési Gyulaéba van letéve. Régi jó hírnevű pedagógus a battonyai polgári fiúiskola igazgatója, kinek vezetése alatt ez az iskola elsőrendű iskolává fog fejlődni, a Délvidék legkitűnőbb polgári iskolájává. A tanári kar többi tagjai is, megannyi derék munkásai a tanúgynek.

A rajztanár Szölgény Endre pedig kiváló művész-ember, ki az idén gyönyörű kollektív kiállítás rendezett munkáiból.

A nagyszerű intézet első évi működése az illetékes körök legnagyobb s osztatlan meglepedésével találkozott. Battonya község igazán boldog lehet, hogy összeerejéből s Polyánszky László kir. tanfelügyelő jóindulatú támogatásával életre hozhaja ezt az intézményt.

Mert ezen iskola első évi kifogástalan működéséről megemlékezve, hálálanság volna elhallgatni azon férfiak nagy érdemét, akik önzetlenül buzgólkodtak az iskola alapításán.

Legnagyobb érdeme kétségkívül Polyánszky László kir. tanfelügyelőnek van, aki minden tőle telhető módon azon férfiak nagy érdemét, akik önzetlenül buzgólkodtak az iskola alapításán.

alkotta Csanádmegyében az első polgári fiúiskolát.

Ebben a nagy munkában miltó munkatársa volt a község derék jegyzője Fodor Manó, akiről el lehet mondani, hogy mintaképe a községi jegyzőknek. Battonyának fejlődése s felvirágzása az ő nevéhez fűződik. Az új község háza, a villanyvilágítás, aszfaltjárda s most az a tevékeny munka, melyet a battonyai polgári fiúiskola létesítése körül kifejtett, a község örök háláját biztosítja e derék jegyzőnek.

Végül a legnagyobb dicsérettel kell megemlékeznünk Battonya község derék, kulturát szerető képviselőtestületéről, amely képviselőtestület a fokozódó anyagi áldozatoktól sem riadt vissza, sőt lelkesedéssel hozta meg azon áldozatokat, melyek anyagilag biztosították az intézet működését. Boldog község, melynek ilyen képviselőtestülete van.

A battonyai polgári fiúiskola ezen első évre büszkéen tekinthet vissza. Derék tanári karának s megalapítóinak pedig szolgáljon jövőre biztosításul az a meleg őszinte rokonszenv, mely ezen intézet működését minden megyebeli tanúgy és kulturbarát részéről, szeretettel kíséri.

A csanádmegyei árviz.

A Maros még folyton árad.

Midőn a múlt héten a szeszélyes folyású Maros egész csanádmegyei folyásában elhagyta medrét, azt hittük, hogy az áradás pár nap alatt elvonul és nem fog olyan nagy károkat okozni, mint tavaly.

Ez a feltevés azonban nem vágott be, mert a Tisza is rohamosan megáradt és nem volt képes befogadni mellékfolyói vizét ezek között a Marosét sem. Így aztán a Maros kiöntött hõmpölygő árja elborítva tartja az egész vármegye területén a gazdag kulturájú hullámterületet.

A sok esőzés folytán Erdélyben, tehát a Maros felső folyásában is folyamammá nőtt minden kis csermely, patak. Ezen áradások következtében a Maros ismét kiáradt felső folyásában, mely áradás, mint azt az aradi folyammérnöki hivatal jelenti, ma érkezik le hozzánk a még mindig nagyon kiáradt Marosba, melynek nincs ugyszólván semmiféle vízbefogadási képessége.

Az áradás ugyszólván Nagylaktól Szegedig rohamosan nő és semmivel sem lesz kisebb, mint az elmúlt évben volt és a mint az elpusztított mindent a hullámtérben, úgy ez is tönkre teszi számtalan kisgazdának minden reményét.

Különösen sok bajt okoz a víz Nagylak határában, hol a víz alatt fekszik a gazdag szálló ültetvény, melyről ezek szerint termést várni nem lehet.

Nagylakkal szemben van a torontáli oldalon Bökény kincstári pusztája, melynek jó része gazdag buztábláival víz alá került. A még víz alá nem került részt pedig a Szegedről kirendelt katonaság hirtelen emelt nyuláttakkal védi.

Nagy a veszedelem a Bekában. Víz alatt van itt is minden. Magyarcsanádon és Apátfalván is óriási károkat okozott már eddig a Maros áradása. Magyarcsanádon, hova a folyammérnökség értesítése szerint az éjjel érkezik meg a Ma-

ros legnagyobb áradása, Temesvárról egy század pionirt kértek az árvízvédelmi munkák végzésére. Apátfalván is katonák teljesítik jó részben ezt a szolgálatot. Apátfalva közelében az ugynevezett Szilvasban lakó cigányokat ki kellett telepíteni.

Ez a nagy vízáradás nálunk Makón is elpusztít mindent, nem sok van ugyan már, mert az előző áradás sem sokat hagyott meg.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár július 18. Péntek. Róm. kath. Frigyes. P. otestáns Frigyes. Gör. kath. Julius 4. Nap két óra 20 perccor, nyugszik 7 óra 51 perccor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható: Változókonny idő várható további hõsüléssel és sok helyütt esõvel és zivatarokkal. Sürögnyirogaózis: változókonny, hõvösebb idő, sok helyütt csapadék és zivatarok. Déli hõmérõket 20. 6. C.

A központi választmány ülése. Makó város központi választmánya holnap, pénteken délelõtt 11 órakor Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével ülést tart.

A „szentlőrinci gyümölcsösök viz alatt“ Megemlékeztünk keddi lapunkban arról a helyszíni szemléről, melyet a vármegye alispánhelyettese, Tarnay Ivor a városi mérnökség bevonásával hétfõn megtartott. Ugyanakkor rámutatunk arra a végtelen lassúságra és huzavonásra, melyet hatóságaink az árvíz elleni védekezés dolgában végez. Négy napja most már, mióta ez a helyszíni szemle is megvolt s amikor a hatóságok színról színre láthatták a fenyegetõ veszedelmet. Látható volt, hogy nagy bajok következnek, ha gyorsan nem intézkednek hatóságaink. E hatóságok azonban máig se tettek ez ügyben egy lépést se. Ma már aztán a szentlőrinci gyümölcsösökbõl az Arad-Csanádi vasutak tétlenség keresztlát a vizet tovább vezető egyetlen szûk átérész is bedugult azon elõrelátható egyszerű ok miatt, mert az elõtte felgyülemlett víz az átérész nyílásán 15 centiméterrel felülépett. A víz tehát most már a szûk nyíláson se folyik el, aminek meg az lesz a természetes következménye, hogy egy-két nap alatt az egész Szent-Lőrinc teljesen víz alá merül. Mert a töltés visszaduzzasztja az egész vízterületet s elárastja az egész területen. Ebbõl is látszik milyen megbízható szakvélemény az, mely a hétfõi szemléenél minden kifogás után egyre csak azt hajtogatta, hogy — ez az egyetlen 30 centiméteres csõ teljesen megfelelõ s elegendõ a szentlőrinci vizet levezetésére. No hát szépen elegendõ. Csakhogy ezt szak — értelem nélkül is lehetett elõre látni.

A városi végrehajtók kérelme. Makó város végrehajtói, mint megírtuk, kérelmet adtak be Makó város képviselõtestületéhez, melyben kérik, hogy az új szervezési szabályrendelet értelmében õk a XI-ik rangosztályba soroztassanak és fizetésük, mint a többi tisztviselõknek 1913. évi január hó 1-tõl kezdõdõleg visszamenõleg folyósíttassék. A városi tanács mai ülésében tárgyalta a kérelmet, de a közgyûlésnél nem véleményezi annak teljesítését, mert az új szervezési szabályrendeletnek a végrehajtók által felhozott intézkedése csak azokra a végrehajtókra szól, kiket ezután fognak választani.

Aszfalt átvétel. Az 1902-ik évben készült aszfalt ra vonatkozólag az aszfalt társaság tíz évi ingyenes jótállást vállalt, mely ez évben lejárt, így elkövetkezett ezen aszfaltnak végleges átvételi határideje. Az aszfalt átvételére a városi tanács mai ülésébõl kifolyólag Pekanovics Dániel fõmérnökõttés Pákh Kálmán gazdasági szaktanácsost, Hajdu János fõvámvévdõt és K. Szabó József tanácsost küldte ki.

A bérkocsi állomást nem aszfaltozzák ki. Rákossy Gyula rendõrkapitány elõterjesztést tett Makó város tanácsánál a Korona szálló mellett levõ bérkocsi állomásnak aszfalttal való burkolása iránt. A városi tanács mai ülésében tárgyalta a rendõrkapitány elõterjesztését, de tekintettel a város pénzügyi helyzetére, nemkülönbben arra a körülményre, hogy a piactér rendezése még mindig nem nyert befejezést, az elõterjesztésnek helyt nem adott.

A püspöki jószágigazgató róka. Rosztóczy József püspöki uradalmi jószágigazgatónak van egy róka. A roka még kőlyök korában kerülhetett a házhoz ahol annyira odaszokott a házhoz, hogy ugyszólván megszeliõdött. Amde a rókatermészet csak nem veszett ki belõle, s ha otthon nem is tett kárt annál inkább garázdálkodott a szomszédban. Különösen Dégi János kálvária utcai lakosnak volt s van alapos panasza a ravasz rókára, mely egész baronfi állományát szép lassan kipusztította. Összesen 62 tyúk és csirke veszett el róka koma fogai alatt. A csirkehusra aztán annyira rákapott a ravasz állat, hogy a szomszédok baronfiállományát is kikezdte. A szomszédok végre is a rendõrséghez folyamodtak a róka koma pusztításai ellen. A rendõrség pedig valószinûleg elfogja rendelni a ravasz tyukpusztító kiirtását.

A város halottszállító kocsija. Lapunk egyik elõzõ számában megemlékeztünk arról, hogy Horváth Nándor temetkezési vállalkozó felajánlta a városnak az esetleges hull szállításhoz ingyen a saját hullaszállító kocsiját. Horváth ajánlatát a polgármester a városi tanácsnak mai ülése elé terjesztette, de azt a tanács nem fogadta el.

Csépélógép munkások biztosítása. Sok félreértésre és surlódásra adott eddig alkalmat az érdekeltek körében a csépélógép nél alkalmazott munkások biztosítása. A törvény imperatívum kimondja, hogy a gazdasági gépek munkásai az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál biztosítandók bal-estere. Minthogy az egyéb betegség esetére vonatkozó biztosításról a törvény külön nem intézkedett (lévõn erre vonatkozóan már régebbi törvényes intézkedés), a Kerületi Betegséggyógyító pénztár arra az álláspontra helyezkedett, hogy a munkaadó ugyanezen munkásokat egyéb betegség esetére a kerületnél tartozik biztosítani. Ez a bizonytalan állapot igen sok kellemetlenséget okozott a munkaadóknak. A bajoknak vet véget az Országos Gazdasági Munkáspénztárra vonatkozó most szentesített és kihirdetett 1913. évi XX törvények. Ennek a törvénynek az intézkedése kétségenkívül helyezi, hogy a gazdasági munkások, a vizsgázott gépészek kivételével, kizáróan a Gazdasági Munkáspénztárnál biztosítandók s a Kerületi Munkásbiztosítók hatásköre alá egyáltalán nem tartoznak. A földmívelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértõleg kiadott rendeletével július hónap 3-án léptette

Értesítés. A jó gyümölcsstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes baraczk és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. IRITZ SÁMUEL özv. cég. A valódiságért a cég felelősséget vállal.

ZEITLER RUDOLF ÉS TSAI GŐZ-MALOM ÉS JÉGGYÁR R. T. MAKÓ.

Köztudomásu, hogy tavaly a kolera a folyamvizével terjedt, mert a piszkos vízben a bacilusok vigan tenyésznek, mégis van még manapság is ember, a ki folyóvizből nyert jeget használ, holott életével játszik, vegyen mindenki csak

MŰJEGET

melyet kristálytisza ártézi vízből készítettünk. — Vevőink kényelmére a jeget naponta reggel legalább 6 kiló vételnél házhoz szállítunk és egy ilyen féltábla jég ára csak 25 fillér. Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

TELEFON-SZÁM 36.

TELEFON-SZÁM 36.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, ujabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycizélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Serfőzde Részvény-Társaság főraktára.

ÉRTESÍTÉS.

Saját termésű fehér és siller xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű TÖRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és erős RUMOT teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

30. kat. hold prima föld

közel a városhoz hagyma alá kiadó

Iritz Miksánál.

Ujdonság!

Figyelem!

Ujdonság!

TIZEDES MÉRLEG TOLÓSULYLYAL

200 kg.-tól 750 kg.-ig kizárólagosan kapható

HALÁSZ Á. gépraktárában

Raktár augusztus 1-től kezdve Kossuth-utca II. szám, a városi mázsaház mellett.

TAVASZI UJDONSÁGOK MEGÉRKEZTEK!

A LEGDIVATOSABB

hosszu és rövid női felöltők (Raglánok) a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

óriási választékban !!

Mint üzletünk különlegességét ajánljuk nagy raktárunkat tavaszi kosztümökben, nemkülönbön pongyolák, külön blousok és aljakban fel-
!!!! sósoknyákban !!!!

A legszebb tavaszi és nyári női kalap ujdonságok Nagy választéku női fehérnemű raktár. Gyászkalapok, bluzok, pongyolák, kosztümök, aljak állandóan nagy választékban.

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában Makón, Fő tér Otthon-kávéház mellett.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

kisebb és nagyobb mértékben

KEDVEZŐ ÁRBAN

!! IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható !!

CREOLIN

elismert legjobb fertőtlenítő szer letalálók, fekvőhelyek, póce- és gánjdombok fertőtlenítésére. ISTÁLLÓBAN a háziállatok mosásához, rovarok távoltartása és férgek elpusztítása oéllábjól. Valódi csak PEARSON féle. Közlebbi ismerettest a creolin röpiratát és ingyen mintát az egyedüli raktár:

Csillag Drogéria Makó, Fűtér ad.

Paradicsom-utca 24. számú

há z

3 szobával, mellékhelyiségekkel, köves udvarral szabadkézből eladó Értekezhetni Háj Mihály tulajdonosnál a helyszínen.

Értesítés! Az aratás és cséplési idényre mindennemű pálinkák, borok és kőbányai sörök legjobb minőségben, olcsó árakban kaphatók IRITZ SÁMUEL övz, cégnél.

ÚJ ÓRÁS ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém Makó város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy közvetlen a színház mellett

órás üzletet nyitottam.

Ezzel kapcsolatosan a legfőkétebben felszerelt JAVÍTÓ MŰHELYT rendeztem be, ahol minden e szakmába vágómunkát elfogadok és azokat jótállás mellett lelki ismeretesen és jutányosan eszközölöm.

Mindennemű új órákat pontosan kiszabályozva jótállás mellett olcsón árusítok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

BUGYI JÓZSEF órás.

Czipész üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Makón a Kossuth szoborral szemben a Pollák-féle házban o-o o-o a mai kor igényeinek megfelelő o-o o-o

czipész üzletet nyitottam.

Raktáron tartok férfi, női és gyermekczipőket a legjobb és legszébb kivitelben, ugyszintén megrendeléseket a leggyorsabbtól a legdivatosabb kivitelig készítek és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítem, fájós lábakra biztos sikerrel kényelmes czipőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Törekvésem oda irányul, hogy a tisztelt vevőközönséget a legjobban és a legolcsóbban kiszolgáljam. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

NAGY ELEK czipész mester.**Új üzlet megnyitás!**

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására adni, hogy Makón a Lonovics sugáruton saját házamban fiam, ifj. Joó Antal vezetésével a mai kor igényeinek megfelelő

fűszer- és vegyeskereskedést

nyitottam, ahol állandóan raktáron tartok mindennemű fűszerárut, u. m.: cukrot, kávé, borsót, lencsét, valamint csemegét, déligyümölcsöt, ugyszintén az összes háztartási cikkeket, melyeket mindenkor a legolcsóbb áron bocsájtok tisztelt vevőim rendelkezésére. Naponta friss pörkölt kávé és denaturált szesz kapható! Mindennemű gyümölcs állandóan kapható.

Szíves pártfogást kér

Id. Joó Antal.

ÉRTESETÉS. Teljes tisztelettel értesítem Makó város és vidéke közönségét, hogy

Tamás Mihály úr kézmű- és divatáru üzletét átvettem, illetve **MEGVETTEM.**

Tekintetbe véve, hogy az átvételnél sikerült a raktárt olcsón megszerezni, elhatároztam, hogy mielőtt az új és divatos árukkal felszerelném, az átvettek mélyen leszállított árban árusítom ki. Nb. támogatásukat kérve,

vagyok tisztelettel: **Tamás Mihály** utóda**VERMES MIKSA**, (lud-piac).**Szigoruan szabott olcsó árak!**

Tisztelettel van szerencsém a t. vásárló közönséget értesíteni, hogy a **Kocsis és Skopál** cégéből kiléptem és a városháza épületében (Pallagi Ernőné helyén)

üveg és porcellán kereskedést

nyitottam. Elvállalok képeretezést, épület üvegezést, lakásokat villamos csillárral és cserép kályhával való felszerelésre.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

tisztelettel

Kocsis Mihály.

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és mindennemű ravatalozás díjtalanul.

Folyton a legújabb újdonságok!

Tévedések kikerülése végett kérem a t. közönséget, hogy a saját érdekében is címemre figyelni sziveskedjék és cégem jó hírnevét szemelőtt tartva, gyász esetek alkalmával bevásárlás végett közvetlen hozzám fordulni.

Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomású dolog, hogy a **legszebb kiszolgálást adja a legnagyobb megelégedésre övz. GYURIK LAJOS-né „Örangyal“** disztemetkezési vállalata

MAKÓ, Kenyérpiac, (Tökey-féle házban).

Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás. Csanádmegye, valamint Makó város legrégebbi eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen újonnan berendezett és új árukkal beállított elsőrangú disztemetkezési vállalata. — Rendez temetéseket a leggyorsabbtól a legdivatosabb pompadíszostályig utólérhetetlen díszrel és olcsó árakon. — Előforduló gyász esetekben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel **ÖVZ. GYURIK LAJOS-né.**

Jó minőségű italok olcsó árban kaphatók a Korona depóban

a huszaccal szemben. Jó munkás-pálinkák olcsó árban; finom

szilvórium,

finom

BARACZK- és
; törköly-pálinkák :

legjobb minőségben literenként

2 K-tól 2-40 K-ig.

Nagy készlet folytán és a várható jótermés miatt kitűnő minőségű ó-borok olcsó árban lesznek eladva és 50 liter vételnél nagy árkedvezmény.

Földhaszonbéri hirdetés.

A tulajdonomat képező földéki határban fekvő 333 kishold földemet f. évi október 1-től 6 évre haszonbérbe adom, kisebb parcellákban is. Tudakozódni lehet Makón a lakásomon, vagy a helyszínen, a vagy Földéak község házánál a jegyző urnál. Kövecs Antalépitész.

MÁLNASZÖRP
a legkitűnőbb valódi hegyi
SALICYLSAV befőzéshez
Dr. OETKER-féle sűtőpor,
Vanília cukor, Padding-por,
Citrom limonádé-por.
Kapható:
a Drogériában, Fő-tér.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a tisztelt gazdaközönséget, hogy raktáron tartok minden izlésnek megfelelő könnyű és igára való

kocsikat

tiszta akácából, továbbá fogasboronákat, kapa-ekéket, féderes öléseket. Mindezek nálam a legjutányosabb árban szerezhetők be.

Kiváló tisztelettel
Brutyó János
kovácsmester
Magyarcsanád.

GYORSHIZLALÓ

(abrakfűszer).

Mindenemű állatok emésztése, hizása és erősítésére. 1 doboz 90 fillér. A földmiveltésügyi miniszter által engedélyezve

MEDOL (creolin-kenőcs)
a legjobb szer rüh és az állatok összes bőrbetegségei ellen.

Kapható: a Csillag Drogériában
Makó, Főtér.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalba.

Jókarban levő nagyobb könyvszekrényt

megvételre keresek.
Cím a kiadóhivatalban.

Elhalálozás

folytán Pitvaros községben a főtéren egy 1600 négyzetögl területen épült uri lakóház, melyben 30 év óta fűszer és vegyes kereskedés van, magtárral pincével különféle gazdasági épületekkel nagy gyümölcsös kerttel szabad kézből örökáron eladó. Felvilágosítást ad Geiringer Károly Makón.

Kéz és lábizzadást
azonnal megszüntet a Pára (formaldehyd) 70 fillér.
Formaldehyd szappan fertőtlenít, izzadást szünteti, 1 drb. 70 fillér.
Salicylsavas hintőpor 30 fillér.
Kapható a DROGÉRIÁBAN, Főtér.

Kiadó föld.

A rákosi utfélen 22. kat. hold föld vöröshagyma termelésre két évre kiadó. A rákosi ugarban két köblös föld vöröshagyma alá kiadó. Értekezni lehet Rikács Jánosnál Szent Anna-utca 29. szám.

4 kat. hold

szántóföld a mezőhegyesi utmentén a Döme Mihály féle földből Szabó Mihály szomszédságában örökáron eladó. Értekezni lehet Szentpéteri Sámuellel a komlósi utfélen 292. tanya szám alatt.

Földeladás.

A belső nyomáson az ó-szegedi országút mellett kertészeti célokra különösen alkalmas 30 hold televény szántóföldet járandókban szétdarabolva eladok, Diószilágyi János Hunyadi-u. 4.

Menyasszonyi bútorok

olcsó és jó kivitelben kaphatók
ALEXI JÓZSEF

asztalos üzletében (régi sörház),
Teitsch Adolf főzsmalmával szemben.

MEGRENDELÉSEKET

a legújabb minták után készítik.
Elvállalok ÉPÜLET, PORTÁL- ÉS

BOLTBERENDEZÉSEKET

a legjutányosabb árak mellett.
Jó kivitel és pontos kiszolgálás.

Tisztelettel

Alexi József épület és bútor asztalos.

Föld haszonbérbeadás.

Zeitler Rudolf kiskoru örökösöknek

138 kat. hold földjük

4 hold szőlőskerttel, több évre tanyaépületekkel kiadó.

Ugyancsak a Zeitler kiskoru örökösöknek 105 drb. Zeitler Részvénytársasági részvény eladó.

Bővebb értesítés nyerhető Soós Lajosnál, a kiskoru Zeitler örökösök gyámjánál, Jókai utca 1. szám.

Ez az igazi!

WAGNER „HANGSZER-KIRÁLY”
BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 15.

Különleges hangszerei a következők:
Varázsfuvola ajándékkal, 4 korona.
Csodaráztrombita, vastag rézből 6 kor.
Tündérharangok, 15 csengő, 8 korona.
„János vitéz” fuvola 1 és 2 korona.
Varázshagedű, felszereléssel 6 kor.
Jegéztárogató, billentyűkkel 16 kor.
Énekítőgép, amerikai, tölcsér nélkül.

Saját javító szakmühelyek!

A milánói, párisi és londoni kiállításokon a cég az első díjakkal lett kitüntetve.
Fényes árjegyzék ingyen!
Ovás! Ügyeljünk a „WAGNER” névre és a 15-ös házszámra.

Életében soha többé nem kínálkozik oly alkalom.

600 darab csak 4 K 80 fillérért. Egy gyönyörűen aranyozott beszab. ankeróra elismert jó, pontosan járó „Orion” védjegyű 3 évi jótállással, 1 szép, elegáns arany óralánc, 1 modern selyem férfinyakkendő, 3 drb. ff. zsebkendő, 1 gyönyörű férfigyűrű, drágakő-utánzattal, egy csod. Collier keleti gyöngyökkel, modern női ékszerpatentzár, 1 pár bouton fülbevaló, valódi ezüst kapcsokkal és simili briliánskövekkel, 1 remek zsebtükrök, 1 bőrpénztárca, 1 pár kezelőgomb 3% doublé aranyból patent zárral, 1 elegáns levelező-lap-album a világ legszebb tájképeivel, 3 juxtárgy, öregek és fiatalok mulattatására, 20 levelezőlágy és azonkívül 500 a háztartásban nélkülözhetetlen használati tárgy, díjmentesen. Mindezen tárgy az órával együtt mely maga megeri a pénzt, csak 4.80 kor., mely az összegnek előre való beklidése vagy utánvét mellett a Wiener Zentral Versandhaus P. Lust Krakau, elküldetnek. — NB. 2 csomag megrendelésénél 1 la. angol borotva is hozzácsomagolatik. Meg nem felelőként pénz visszaküldetik. Riziko kizárva.

„CORMICK” az aratógépek királya

Szilárd a szerkezetben

Könnyű a vontatásban

Legegyszerűbb a kezelésben.

Eredeti Cormick Manillazsineg

raktára Glück Samu czégnél Makón.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárában készült legújabb golyós-csapágyas eséplők, két hengeres 14 légkörös uti mozgonyok, szivógáz, nyersolaj és benzinmotorok. :: Árajánlattal szolgál **GLÜCK SAMU** kerületi :: képviselő **MAKÓ.** ::

Kukorica-ültetőgépeket műtrágyázóval, Combinált vetőgépeket, egy és több vasú aczélekeket, fogas- és láncboronákat, lógereblyéket, szecska-vágókat, Kalmár rostákat és ujonnan hitelesített mérlegeket legolcsóbban szállít **GLÜCK SAMU** gépraktára **MAKÓ.**

Makulatúra csomagolópapír
különként kapható a „Makói Független Ujság”-nál.

Nyomatott a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett műintézetében Makón.